

نقش کتاب و کتابخوانی در فرهنگ

همدان پیام: در شرایط کنونی و برغم توسعه گسترده و حیرت‌آور فناوری‌های جدید ارتباطی و شبکه ارتباطات مجازی در جهان، تألیف و انتشار سنتی کتاب و کتابخوانی همانند روزنامه و روزنامه‌خوانی همچنان جایگاه و اهمیت و نقش خود را داراست و هیچکس نمی‌تواند مدعی شود که روش سنتی در سایه شیوه‌های جدید و مدرن اطلاع‌رسانی و کسب آگاهی قرار گرفته هرچند تکنولوژی جدید تحول عظیم و شگرفی در این عرصه ایجاد کرده است و کسی نمی‌تواند منکر این دگرگونی شود.

کتاب و کتابخوانی، هنوز در میان مخاطبان و علاقه‌مندان به مطالعه و تحقیق جایگاه ویژه خود را دارد و بخشی از سبد فرهنگی این اقشار را به خود اختصاص می‌دهد. همانطور که روزنامه مکتوب همچنان ویژگی و نفوذ خود را حفظ کرده و نمی‌توان گفت که به دلیل وجود شبکه ارتباطی مجازی و اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی، از شمار خوانندگان روزنامه کاسته شده است. بلکه باید گفت که فناوری‌های جدید به صورت جدی به کمک روش‌های سنتی آمده و البته تأثیرات خود را بر میزان اطلاعات و آگاهی افراد جوامع گذارده است.

هنوز که هنوز است روزنامه‌های پر تیراژ جهانی و منطقه‌ای با وجود بهره‌گیری گسترده از اینترنت و سایریر در برای اطلاع‌رسانی به موقع و حضور مؤثر در اطلاع‌رسانی، به دنبال مجهز کردن روزنامه خود به پیشرفته‌ترین سیستم‌های توزیع همزمان و به موقع هستند. برخی روزنامه‌های عربی سالانه میالغ هنگفتی را هزینه مطالعه و اعزام کارشناس به خارج از کشور، برای مطالعه در خصوص آخرین پیشرفت‌ها در زمینه سیستم نوین توزیع می‌کنند تا از گردونه عقب نمانده و روزنامه و نشریه خود را مجهز به آخرین پیشرفت‌ها برای رسیدن به موقع تولیدات خبری به دست مخاطب و تأثیرگذاری در هدایت افکار عمومی نمایند.

برای نمونه برخی روزنامه‌های عرب زبان در حال حاضر، در اولین ساعات صبح در چندین پایتخت کشورهای مهم عربی، همزمان توزیع می‌شوند. در بخش کتاب هم به همینگونه است و چاپ و انتشار کتاب همچنین از اولویت‌های نهادهای فرهنگی جهانی است.

این یک تصور غلط است که فکر کنیم توسعه شبکه ارتباطی اینترنتی، مخاطب و علاقه‌مندان به مطالعه و تحقیق را از کتاب بی نیاز کرده است. هر چیز جای خود را دارد و کتاب و انتشار مکتوب و سنتی آن، همچنان بر حضور و

بالاخره سرانه مطالعه در ایران چقدر است؟

همدان پیام: اهمیت بررسی سرانه مطالعه در کشورها به رشد فرهنگی آنها و به طور گسترده‌تر به توسعه انسانی در هر کشور مربوط می‌شود و هنوز ما نتوانستیم آمار قابل قبولی در زمینه سرانه مطالعه داشته باشیم.

ایرانیان چند ساعت در روز مطالعه می‌کنند؟ شاید بهتر است بگوییم ایرانیان چند ساعت در هفته مطالعه می‌کنند؟ اوضاع مطالعه در ایران نسبت به سایر کشورها در چه شرایطی قرار دارد؟ فرهنگ کتاب و کتابخوانی تا چه در میان خانواده‌های ایران جای دارد؟ کاهش تیراژ کتاب‌ها تنها به دلیل تنوع در تعداد عناوین کتاب‌ها است یا به روح جامع بر می‌گردد؟ اگر نگاهی هر چند گذرا به کتاب‌های قدیمی کنیم می‌بینیم که تیراژ کتاب‌ها با آنچه در حال حاضر وجود دارد، هیچ نسبتی ندارد. شمارگان کتاب‌ها حتی به ۵۰۰ جلد رسیده‌اند، بسیار تعجب‌آور است.

اعداد و ارقام گوناگونی از سوی مسئولان مختلف و اهالی فرهنگ و ادب به عنوان سرانه مطالعه در ایران اعلام می‌شوند. آمار متناقضی که قابلیت مقایسه با یکدیگر ندارند و این ماجراهای تفاوت‌های آماری سرانه مطالعه در ایران و اختلاف‌نظرها تمامی ندارد و دیگر بوی کهنگی به خود گرفته است.

▲ آمار از ۲ دقیقه مطالعه در شبانه‌روز تا ۷۵ دقیقه!

به گزارش فارس، در سال ۸۷ علی‌اکبر اشعری رئیس کتابخانه ملی ایران، سرانه مطالعه ی‌رای هر نفر را ۲ دقیقه در شبانه‌روز اعلام کرد که با افزون کتاب‌های درسی برای

برخی از افراد در شبانه‌روز به حدود ۶ دقیقه می‌رسد، اما همان زمان محمد سالاری مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و مطالعات فرهنگی و کتابخوانی گفته بود آمار قدیمی ۲ دقیقه در روز که همه جا گفته می‌شود و به آن استناد می‌کنند، سیاه‌نمایی است و آمار واقعی ۱۲۰ دقیقه است!

سال ۸۱ هم مرکز پژوهش‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۲۸ استان را بررسی کرده و اعلام کردند سرانه مطالعه ایرانی‌ها ۷ دقیقه در روز است. در بین این همه آمارهای ضد و نقیض، سازمان ملی جوانان هم آمار جداگانه‌ای منتشر کرد. اسحاقی معاون مطالعات و تحقیقات سازمان ملی جوانان اعلام کرد: ۷۶ درصد از جوانان، روزانه کمتر از ۳۰ دقیقه مطالعه می‌کنند. سازمان برای به دست آوردن این آمار، یک پژوهش بین ۱۲۰ نفر اهل قلم انجام داده است. کارشناسان سازمان، می‌گویند ۴۶ درصد از جوانان هر روز بین ۴ تا ۳۰ دقیقه مطالعه می‌کنند، ۳۰ درصد آنها کمتر از ۴ دقیقه در روز مطالعه می‌کنند، ۱۳ درصد تا یک ساعت مطالعه می‌کنند، ۷ درصد یک تا ۲ ساعت و فقط ۴ درصد باقیمانده هستند که بیشتر از ۲ ساعت در روز کتاب می‌خوانند.

ارائه آمار متناقض ادامه پیدا کردند تا اینکه منصور واعظی دبیر شورای فرهنگ عمومی در سال ۸۸ سرانه مطالعه در ایران را ۱۸ دقیقه اعلام کرد و در آخرین اظهار نظر خود سرانه مطالعه در ایران را ۷۹ دقیقه در روز اعلام کرد.

▲ حساب سرانگشتی جالب رضا امیرخانی برای سرانه مطالعه

این سخنان با واکنش‌های اهالی قلم و فکر روبه‌رو شد، تا جایی که رضا امیرخانی در مراسم اختتامیه جشنواره کتابخوانی مجازی با یک حساب جالب گفت: اگر هر ایرانی در سال ۱۰۰ کتاب بخواند، با در نظر گرفتن ۵۰۰ میلیون نفر جمعیت باسواد و تحصیل کرده و تعداد عناوین کتاب که سالانه

۵۰ هزار عنوان کتاب است، تیراژ متوسط عدد بسیار بالایی، حدود ۱۰۰ هزار نسخه می‌شود، در حالی که تیراژ متوسط ما تقریباً نزدیک به ۳۰۰۰ نسخه است. آن ۹۷ هزار تا را از کجا داریم در می‌آوریم؟ گفته‌اند مثلاً روزنامه‌خوانی، متون مذهبی، خواندن زیرنویس تلویزیون و چیزهایی مثل این.

او سپس تشریح کرد: اگر هر ایرانی در روز به طور متوسط ۷۰ دقیقه کتاب بخواند، با مراجعه به آمارهایی که راجع به کتاب‌خوانی داریم، درمی‌یابیم که کسی که ۷۰ دقیقه در روز کتاب می‌خواند، آدم پُر خوانی است، آدم پُر خوان قطعا آدم اسحاقی معاون مطالعات و تحقیقات سازمان ملی جوانان روزی ۱۰۰ صفحه کتاب بخواند و در طول سال که ۳۶۵ روز است، ۳۶ هزار و ۵۰۰ کلمه کتاب می‌خواند. اگر تعداد متوسط صفحات کتاب را طبق آمار خانه کتاب ۲۵۰ صفحه یا برای اینکه ژند شود، ۳۶۵ صفحه فرض کنیم؛ یعنی طبق این آمار، هر ایرانی سالانه ۱۰۰ کتاب می‌خواند.

از سوی دیگر مصطفی رحمانیوست در نشست رونمایی از مجموعه آثار لئویتونی گفت: وزارت ارشاد در این سال‌ها چنان آماری از سرانه مطالعه داده است که وقتی آن را با دیگر کشورهای دنیا مقایسه می‌کنیم، انگار ما از همه کشورهای جهان بالاتریم، اما من به صراحت می‌گویم این آمار دروغ است. هیچ مکان رسمی در ایران وجود ندارد تا بتوانیم بفهمیم سطح مطالعه در کشور چقدر است، اما من حس می‌کنم این سطح بسیار پایین است.

▲ واعظی بر نتایج

این سخنان بود که واعظی این صحبت‌ها را بر تائید و گفت:

فردی اعلام کرده بود که سرانه مطالعه غلط است، البته کسی

که اعلام کرده بود عنوان نکرده بود که سرانه چه میزان است!

اعلام کردیم در سنجش سال ۱۳۹۱ میزان سرانه مطالعه ۷۵

دقیقه است، اما این فرد مدعی شده بود که این میزان دروغ

۵۰ هزار عنوان کتاب است، تیراژ متوسط عدد بسیار بالایی، حدود ۱۰۰ هزار نسخه می‌شود، در حالی که تیراژ متوسط ما تقریباً نزدیک به ۳۰۰۰ نسخه است. آن ۹۷ هزار تا را از کجا داریم در می‌آوریم؟ گفته‌اند مثلاً روزنامه‌خوانی، متون مذهبی، خواندن زیرنویس تلویزیون و چیزهایی مثل این.

او سپس تشریح کرد: اگر هر ایرانی در روز به طور متوسط ۷۰ دقیقه کتاب بخواند، با مراجعه به آمارهایی که راجع به کتاب‌خوانی داریم، درمی‌یابیم که کسی که ۷۰ دقیقه در روز کتاب می‌خواند، آدم پُر خوانی است، آدم پُر خوان قطعا آدم اسحاقی معاون مطالعات و تحقیقات سازمان ملی جوانان روزی ۱۰۰ صفحه کتاب بخواند و در طول سال که ۳۶۵ روز است، ۳۶ هزار و ۵۰۰ کلمه کتاب می‌خواند. اگر تعداد متوسط صفحات کتاب را طبق آمار خانه کتاب ۲۵۰ صفحه یا برای اینکه ژند شود، ۳۶۵ صفحه فرض کنیم؛ یعنی طبق این آمار، هر ایرانی سالانه ۱۰۰ کتاب می‌خواند.

از سوی دیگر مصطفی رحمانیوست در نشست رونمایی از مجموعه آثار لئویتونی گفت: وزارت ارشاد در این سال‌ها چنان آماری از سرانه مطالعه داده است که وقتی آن را با دیگر کشورهای دنیا مقایسه می‌کنیم، انگار ما از همه کشورهای جهان بالاتریم، اما من به صراحت می‌گویم این آمار دروغ است. هیچ مکان رسمی در ایران وجود ندارد تا بتوانیم بفهمیم سطح مطالعه در کشور چقدر است، اما من حس می‌کنم این سطح بسیار پایین است.

▲ واعظی بر نتایج

اینجا بود که واعظی این صحبت‌ها را بر تائید و گفت:

فردی اعلام کرده بود که سرانه مطالعه غلط است، البته کسی

که اعلام کرده بود عنوان نکرده بود که سرانه چه میزان است!

اعلام کردیم در سنجش سال ۱۳۹۱ میزان سرانه مطالعه ۷۵

دقیقه است، اما این فرد مدعی شده بود که این میزان دروغ

پیام تاریخ، تمدن و فرهنگ مادستان

پیام آدین

پیام آدینه ۲۲۴ سال پنجم تحلیلی، اطلاع‌رسانی، آموزشی

مطالعه همدانی‌ها تنها ۱۴ دقیقه

سالانه ۱۶ سال کمتر از کشور مطالعه می‌کنیم

در تمامی زمینه‌های فرهنگی اینگونه است که وقتی دولت‌ها و متولیان فرهنگ عمومی، حداقل‌ها را برای جامعه در این حوزه فراهم کردند دیگر جامعه بویژه قشر حساس و پراترزی و پرسرگرم جوان، که کنجکاو و به دنبال دانستن بیشتر است، برای رفع نیاز طبیعی و فطری خود، چشمش و تمایلات فکری اش، به طور مطلق و یکسویه، به بیرون از مرزها و بهره‌مندی صرف از محصولات و تولیدات فرهنگی بیگانه نخواهد بود و در آنجایی هم که در برخی زمینه‌ها نیاز به تبادل فرهنگی پیدا شد که بی‌تردید اینگونه خواهد بود، اولویت بر حفظ و ارتقای فرهنگ بومی و تبادل فرهنگی خواهد بود و نه مصرف‌کننده صرف تولیدات دیگران. طی

این مسیر بسیار حساس و ظریف، تنها با انعطاف و تدبیر و مدیریت، و فراهم کردن زمینه لازم برای تألیف، انتشار کتاب و کتاب خوانی، ممکن خواهد شد.

و به بیان ساده‌تر، اصل باید بر فراهم کردن بستر لازم و سیاست‌گذاری و نظارت بر امر کتاب، از طرف متولیان دولتی و امر فرهنگ، تحقیق و پژوهش و تولید از جانب مردم و بخش خصوصی غیر دولتی باشد.

این ضرورت اجتناب‌ناپذیر در طول سالیان پس از انقلاب اسلامی مورد تأکید قرار گرفته است اما اینکه تا چه اندازه جدی گرفته شده و در عمل موفق بوده و توانسته با حذف موانع، نیازهای جامعه را تأمین نماید، باید به بررسی و ارزیابی آمار تألیف و انتشار کتاب به لحاظ کمی و کیفی و استقبال جامعه از کتاب و کتابخوانی و مقایسه آن با سایر دغدغه‌های اجتماعی پرداخت.

است، من انتظار دارم فردی که چنین ادعایی می‌کند ابتدا راست است این دروغ را آشکار کند. فردی که اطلاع و وقوفی درباره این مسأله ندارد نباید چنین سخنی را مطرح کند. وی بیان کرد: فردی که مثلاً در حوزه داستان فعالیت می‌کند ممکن است اطلاعی از آمار و سنجش فرهنگی و مطالعه نداشته باشد، چراکه این موضوع دانش و علم است، نظام آکادمی و دانشگاهی ما به برخی از افراد دکتری آمار داده تا این موارد را با استفاده از دانش خود ارائه کنند تا مستند باشد ولی مشاهده چنین انتقادهایی ناشی از جهل است! این در خالیست که می‌توان مدعی شد امروزه مردم صرفاً برحسب ضرورت کتاب مطالعه می‌کنند و کمتر کسی هست که برای رشد و تعالی و گسترش بینش و تفکر کتاب بخرد. این دوری از کتاب و کتابخوانی نه تنها در بطن جامعه و در میان عموم مردم بلکه در میان اخص مردم و دانش‌جویان، استادید ... هم مشاهده می‌شود. اگر زمانی بود که دانشجویان در اوقات فراغت و همنشینی‌های با دوستانشان درباره کتاب و نویسندگان صحبت می‌کردند، در حال حاضر ترجیح می‌دهند اوقات خود را در کافی شاپ‌ها و با تفریحات دیگر پر کنند. راحت‌تر بگویم که اگر زمانی بود که دانشجویان حداقل برای شب‌های امتحان کتاب‌های درسی می‌خواندند، امروزه به جزوه‌های از هم گسیخته خود اکتفا می‌کنند.

براساس تحقیقات به عمل آمده کشورهای جهان سوم کمترین سرانه مطالعه را به خود اختصاص می‌دهند در این کشورها بیشتر افراد مطالعه نمی‌کنند و استفاده و ترویج محصولات فرهنگی نهاده نشده است. یکی از دلایل پایین بودن سرانه مطالعه در این کشورها بی‌توجهی مسئولان فرهنگی است. اختلاف فرهنگی در مورد محصولاتی که هم به عنوان کالای تجاری و هم به عنوان محصول فرهنگی محسوب می‌شود؛ وجود دارد.

پنجشنبه ● ۳۰ آبان‌ماه ۱۳۹۲

ضمیمه شماره ۱۹۳۹ همدان پیام ۸ صفحه رایگان ISSN: 2322-4673

۶۷ و ۱۶ = ۳۶۵ ÷ ۶,۰۷۶ = ۲۴ ÷ ۱۴۵,۸۳۳ = ۶۰ ÷ ۸,۷۵۰,۰۰۰ = ۵ × ۱,۷۵۰,۰۰۰

(روز) (سال) (روز) (ساعت) (دقیقه) (دقیقه اختلاف) (جمعیت استان) با میانگین کشوری

کعبه مهدی غلامی

همدان:پیام: آمار و ارقام شگفت‌انگیز اسمال هفته کتاب همچون سال‌های گذشته ارائه شد و مسئولان جدید درصددند که این آمار را در سال بعد ارتقا ببخشند. ولی واقعا تأثیر هفته کتاب که بیست و یکمین دوره خود را می‌گذراند بر روند کتاب و کتابخوانی، تولید کتاب، ورود کتاب به خانه‌ها، در افزایش تیراژ کتاب و مهمتر از همه در تغییر ذهنیت فرهنگی جامعه تأثیر گذار بوده است؟! آیا خروجی موثری از عملکرد این هفته کسب کرده‌ایم؟! آیا باز هم اصرار دولت در حضور در میدان فرهنگ و دخالت‌های سلیقه‌ای توانسته روند رو به رشدی را در این عرصه ایجاد کند؟!

در ابتدا به آمار منابع وابسته به دولت و خصوصا وزارت ارشاد در خصوص فعالیت‌های این نهاد در حوزه نشر می‌پردازیم.

وضعیت حوزه نشر از سال ۱۳۷۴ تا سال ۱۳۹۱ که پنج دولت را در خود می‌بیند بدین شرح است: در سال ۱۳۷۴ (اواسط دوره دوم ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی)، در مجموع ۱۰۲۷۲ عنوان کتاب اعم از چاپ اول و تجدید چاپ و کمک آموزشی مجوز نشر گرفت و روانه بازار کتاب شد.

دولت محمدرضا خانی در سال ۱۳۸۴ با شمارگان ۵۱۵۱۰ عنوان کتاب، سکان مجوز نشر و سیاست‌های جاری کتاب را به دولت نهم تحویل داد و در این میان زمینه‌های نشر کتاب را نیز تا جایی که امکان داشت تغییر داد، هر چند دیری نپایید که با تغییر دولت و جایجایی قدرت، آن سیاست‌ها روی زمین ماند و دیگر اجرا نشد، حتی در برخی از حوزه‌های نشر رویه

خلاف آنها نیز اتخاذ شد. دولت نهم و دهم از ابتدای سال ۸۸ تا اوایل سال ۹۲ در کارنامه خود ۴۷۹ هزار و ۶۸۳ عنوان کتاب منتشر شده را اعلام کرده است که میانگین آن چیزی نزدیک به ۶ هزار و ۶۰۰ در سال می‌شود(در همین آمارها بود که مسئولان وقت؛ دولت‌های نهم و دهم را فرهنگی‌ترین دولت‌های پس از انقلاب اسلامی معرفی کردند)

با نگاهی به جدول‌های آماری کتاب‌های منتشر شده، لازم است اشاره کنیم که در این آمارها که به‌صورت هفتگی، ماهیانه و سالیانه موجود است یا یک ایراد اساسی رویرو می‌شویم، در جداول آماری هفتگی و ماهیانه به عنوانی رویرو می‌شویم به اسم «کتاب‌های آموزشی و کمک درسی» ولی این نام و آمار مربوط به این کتاب‌ها در جداول سالیانه حذف شده؛ همچنین در توضیحات مربوط به این کتاب‌ها نوشته شده: «منظور از موضوع آموزشی و کمک درسی تمامی کتاب‌هایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی مربوط هستند و مخاطبان آنها دانشجویان و دانش‌آموزان از پیش دبستانی تا دانشگاهی هستند». غیب شدن ناگهانی چنین آماری رویه‌ای جدید است که در دولت گذشته پی‌گرفته شد. بدون شک چنین رویکردی بخشی از سیاست‌های غیر حرفه‌ای مسئولان امر است تا نشانه‌های

همدان:پیام: مطالعه مفید امری است که تحقق آن موجب کمال وجودی آدمی و تحکیم او در ساحت ولایت الهی می‌شود. مسأله کتاب و کتابخوانی یکی از مسائل مهمی است که کار مضاعف همه دستگاه‌ها و همه اقشار مختلف جامعه را می‌طلبد. توسعه هر جامعه‌ای در گرو ارتقای فکری مردم آن جامعه است. فرا رسیدن مناسبت‌ها گاهی فرصت‌هایی را ایجاد می‌کند تا مواردی از سوی مسئولان مطرح و مورد بررسی قرار گیرد.

کریم مطهری‌مؤید معاون مدیریت و توسعه منابع انسانی استاندار در آیین افتتاحیه هشتمین نمایشگاه بزرگ کتاب همدان تأکید کرد: نمایشگاه کتاب تنها نمایشگاه است که مراجعه‌کنندگان در آن وقت می‌گذارند و حساسیت این رخداد فرهنگی را دنبال می‌کنند. وی بر لزوم قرار گرفتن کتاب به عنوان کالای در سبب خانوار تأکید کرد و اذعان کرد: کتابخانه‌های سیاری در سطح شهر راهاندازی شود تا فرهنگ کتابخوانی جا بیفتد. البته این پیشنهاد در کتاب برای اولین‌بار در همدان ارائه شد که این کتابخانه‌ها سال‌ها است در سراسر دنیا فعال هستند. در حال حاضر در استان‌هایی چون آذربایجان شرقی، کرمان، قزوین، تهران و روستاهای متعدد دیگری نیز این فضاها فعالیت‌های ایجاد شده است.

در تحقیقات پژوهشگران در زمینه کتاب و کتابداری آمده است: کتابخانه‌های سیار کتابخانه‌هایی هستند که به ساکنین نقاط دور دست کشور و یا گاهی محله‌های دور و حاشیه شهرها و شهرک‌ها و مناطقی که مردم در آنجا به کتابخانه عمومی دسترسی ندارند و رقتن به کتابخانه به سادگی میسر نیست کتاب می‌رسانند. این کتابخانه‌ها معمولاً خدمات کتاب‌رسانی را به کمک وسیله نقلیه چون مینی‌بوس، اتوبوس

پیام آدین

ضمیمه تحلیلی، اطلاع‌رسانی، آموزشی

انتظار رشد فرهنگ در فضای تصنعی آمار

نسخه برای هر کتاب عنوان کرده است، که در دولت نهم، این عدد از سال ۸۴ به بعد به تدریج روبه کاهش رفته است.) با توجه به این موارد بنظر می‌رسد که نباید به آمارها دلخوش بیندیم و هر دولتی که می‌خواهد خود را در قسمت نشر کتاب، فرهنگی کند دقیقاً عملکردی خلاف جهت فرهنگ را دنبال می‌کند و خود به نوعی ضد فرهنگ بشمار می‌رود.

در دولتهای هفتم و هشتم که به فضای باز برای توسعه این بخش از فرهنگ شکل گرفته بود نیز شرایط به گونه‌ای رقم خورد که ادامه کار برای نویسندگان و خصوصا انتشاراتی‌ها در ساهلای بعد و دولت جدید سمت و سویی جبهه‌ای پیدا کند که در فضای فقر نظارتی این انتشاراتی‌ها بودند که با یک نیمچه تذکر شفاهی سفارشی باید تنها به فروش نشرهای گزشته خود می‌پرداختند.

گذشته از کتاب‌های آموزشی و کمک درسی که بیشترین آمار نشر را در اختیار خود دارند، اعداد و ارقام نشان می‌دهد؛ بی‌سابقه هزینه‌های نشر، امکان انتشار کتابی با شمارگان سه هزار یا دو هزار نسخه برای یک انتشاراتی وجود ندارد.

سپاری از کتاب‌ها را با شمارگان ۵۰۰ نسخه منتشر می‌شوند، اما در شانسانمه کتاب و فبای آن، شمارگان هزار نسخه را ثبت می‌شود. کمالیکه سایت خانه کتاب، وابسته به معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نیز متوسط شمارگان کتاب در سال ۱۳۸۰ را بیش از سه هزار و ۸۰۰

راهنمای کوتاهی درباره چگونگی استفاده از جبهه و کتاب‌ها،

همراه با آن است.

در طول ۲۰ سال نخست، کارهای مربوط به گزینش کتاب، چگونگی به کارگیری و حمل و نقل جبهه کتاب از سوی گروه "برنامه ادبیات کودکان" انجام می‌گرفت. این گروه بیشتر از استادان و دانشجویان دانشگاه سریناکارین ویروت در شهر بانکوک بودند که زیر نظر خاتم سامبین سینگ کاماتان فعالیت می‌کردند. خاتم کاماتان اکنون مدیر پروژه "کتاب و هنر برای کودکان" است که اعضای آن استادان و دانشجویان پیشین گروه "برنامه ادبیات کودکان" هستند.

هزینه خرید کتاب‌ها و جبهه‌های کتاب از سوی افراد و سازمان‌ها اهدا شده است. جبهه کتاب بیشتر به آموزشگاه‌ها و کتابخانه‌ها برده شده اند. همچنین از کتابخانه سیار در مراکز یا انجمن‌های محلی، معابد بودایی، مراکز نگهداری کودکان، خانه ها، نمایشگاه‌های کتاب، نمایشگاه‌های تجاری، رستوران‌ها یا بازارها نیز استفاده شده است.

قصه‌گویی، نمایش، نقاشی و شعرخوانی بخش مهمی از فعالیت‌های این طرح را دربر می‌گیرد. در سال ۱۳۶۰/۱۹۸۱ش، "فقر هیات ملی آموزش دبستان" کشور تایلند طرح و ایده پایه‌گذاری کردند. هدف این گروه ارائه اطلاعات و مطالب جالب خواندنی به جوانان روستایی تایلند بود که هیچ‌گونه دسترسی به کتاب نداشتند.

طرح کتابخانه سیار در تایلند که جایزه آساهی ۱۹۸۹ را از آن خود کرد، ابتدا جبهه‌ای به اندازه یک جامه‌دان بزرگ بود که هم به آسانی جابه‌جا می‌شد و هم به شکل قصه نمایش کتاب و یا انبار کردن کتاب به کار رفته است. نزدیک به ۲۰۰ کتاب در این جبهه جای می‌گیرد که ۲ برگه از شبایی و "ناکورن ستامارتان" که در این رویداد طبیعی ویران شده

پیام آدین

ضمیمه تحلیلی، اطلاع‌رسانی، آموزشی

گفتگو با نویسنده همدانی

شیرین ترین لحظه کار، انتخاب نام کتابم است

کعبه سمیرا عبدالملکی

همدان:پیام: وقتی صحبت از کتاب و کتابخوانی می‌شود بی‌درنگ تصویری از یک نویسنده برای کتاب در ذهن نقش می‌بندد. این روزهایی که حرف از کتاب‌خوانی است، توجه به نویسنده کتاب‌ها هم بیشتر شده است.

به مناسبت فرا رسیدن هفته کتاب و کتابخوانی گفتگویی با مرضیه یزدی نویسنده همدانی داشته‌ایم.

مرضیه یزدی متولد سال ۱۳۳۹ در همدان است. او استاد دانشگاه فرهنگیان است و به مدت ۳ سال نیز استاد دانشگاه پیام نور، پژوهشگر علوم

قرآنی و تعلیم و تربیت بوده است. همسر شهید حاج محمدحسین فرقی است.

عمر زندگی مشترک آنها ۷ سال بوده است و ثمره زندگی آنها یک دختر است که در زمان شهادت پدر تنها ۴ سال با ۳ ناشر در همدان، قم و تهران کار می‌کنم اما بیشتر با انتشارات روزاندیش مشغول به فعالیتیم.

● **از چه سالی نویسندگی را شروع کردید؟**
نویسندگی را سال ۱۳۶۳ از دوره دانشجوییم، شروع کردم. رشتام علوم تربیتی بوده و از دوره نوجوانی در جلسات مذهبی شرکت می‌کردم که این باعث شد به نویسندگی در این زمینه رو بیاورم.

● **اولین اثر شما چه نام داشت؟**
"فروغی از جهان روشنایی" که در سال ۱۳۷۰ به چاپ رسید.

● **هدف شما از نوشتن چیست و چطور شد که به نویسندگی روی آوردید؟**

علاقه زیاد من به معارف اسلامی از راه مطالعات فردی

در کتابخانه‌های شهر چه می‌گذرد

همدان:پیام: خانه کتاب همان کتابخانه هایی است که با ورود به آنجا روح و جان هر آدمی آرام می‌گیرد. مناسبت هفته کتاب بهانه‌ای شد برای آنکه گریزی به کتابخانه‌های شهر بزنیم. و این مناسبت را به فرصتی تبدیل کردیم برای آنکه پای صحبت کتابداران بنشینیم.

● **آزادی**

کتابخانه آزادی یا پارک کودک یکی از قدیمی‌ترین کتابخانه‌های استان و شهر همدان است در سال ۱۳۴۶ افتتاح شد. این کتابخانه از همه کتابخانه‌های همدان قدیمی‌تر است. قبل از انقلاب به نام کتابخانه ملی فعالیت داشت و پس از انقلاب زیر نظر اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی درآمد و پس از سال ۱۳۸۳ با تشکیل نهاد کتابخانه‌های عمومی از اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی جدا شد و اکنون جزو کتابخانه‌های عمومی حوزه نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور محسوب می‌شود.

نیره ساغری مسئول کتابخانه آزادی متولد ۱۳۴۵ است که از سال ۱۳۷۵ به این حرفه در کتابخانه مشغول است. او در توضیحی از بخش‌های مختلف این کتابخانه می‌گوید:

این کتابخانه شامل بخش‌های مخزن کتاب، کودک، مرجع، نشریات، نمازخانه، خدمات اینترنت، خدمات ایران‌نامه‌ی و سالن اصلی مطالعه است.
مانند نویسندگی، جدول کتابشناختی، نقاشی، خلاصه نویسی و… که در مقاطع راهنمایی، دبیرستان، دانشجویان، طلاب، کتابداران و اصناف و… می‌باشند.
خدمات اینترنتی که شرکت در مسابقات آنلاین و عضویت در شبکه کتابخوانان حرفه‌ای است.

● **امامزاده عبید…**

مسئول کتابخانه امامزاده عبید… می‌گوید: این کتابخانه درصورتی که مراجعه‌کننده زیادی دارد، اما از امکانات کمی برخوردار است و هنوز سیستم این کتابخانه به صورت باز می‌باشد.
او می‌گوید: این کتابخانه فضای بسیار کمی دارد و در کل دارای ۲ طبقه؛ سالن مطالعه و سالن مخزن است. بیشتر مراجعه‌کننده‌ها دانشجوی هستند که دلیل آن هم وجود دانشکده دندانپزشکی، مهندسی، هنر و معماری در نزدیکی این کتابخانه است.

7

یادداشت

رو نمایی از “زنی از تبار الوند” در مراسم افتتاحیه نمایشگاه

همدان:پیام: رونمایی از کتاب “زنی از تبار الوند” نوشته مونا اسکندری بهانه‌ای برای حضور “مرضیه حدیدچی” (خواهر داغ) در مراسم افتتاحیه هشتمین نمایشگاه سراسری کتاب همدان، شد. توجه به مطالعه یکی از تکالیف جمهوری اسلامی است.

این بانوی مبارز دوران قبل از انقلاب در این مراسم گفت: یکی از تکالیف جمهوری اسلامی ایران توجه به ترویج فرهنگ مطالعه و شناخت پیدا کردن نسبت به همه مسائلی است که انسان‌های وارسته باید دارا باشند. “فرهنگ کلمات قرآن مجید” “جزء اول سوره بقره” “خطبه امام علی (ایمان و هجرت در نهج‌البلاغه)” که ۲ زبانه می‌باشد و آخرین تألیف هم تفسیر موضوعی جزء دوم قرآن کریم (حفظ روان و برتر قرآن مجید به روش موضوعی جزء دوم) است.

در دبیرستان‌ها، دانشگاه‌ها و کانون فرهنگی مساجد از مؤلفان بخصوص مؤلفان کتاب قرآنی دعوت شود. همینطور دعوت از مؤلفان و پژوهشگران در حیطه‌های مختلف باشد تا نسل جوان به کتاب و کتابخوانی علاقه‌مندتر شوند.

مرضیه حدیدچی افزود: بر خی معتقدند برای ترویج امر کتابخوانی باید وابسته به بودجه و اعتبار بود در حالی که باید خانواده‌ها و مدارس به اشکال مختلف جامعه هدف را به امر کتابخوانی تشویق کنند.

وی با تأکید بر اینکه مطالعه کتاب موجب تقویت حافظه می‌شود، افزود: آموزش و پرورش و مراکز آموزشی مهمی در گرایش نوجوانان و جوانان به امر کتابخوانی دارند. این بانوی مبارز دوران قبل از انقلاب بر تجیهز کتابخانه‌ها برای بهره‌مندی عموم از کتاب تأکید کرد و گفت: ارتقای سطح مطالعه به میزان بینش افراد از کتاب و کتابخوانی بستگی دارد.

● **روز جهانی زن زندگی زنی از تبار الوند**
این کتاب در ۱۷۲ صفحه توسط انتشارات چنار به چاپ رسیده و مروری بر خاطرات مرضیه حدیدچی دبلاغ معروف به طاهره دبلاغ از زنان مبارز ایران و از چهره‌های شناخته شده انقلاب اسلامی است.

وی در سال ۱۳۱۸ در همدان و در خانواده‌ای مذهبی و فرهنگی متولد شد. تحصیلات خود را از مکتب خانه آغاز کرد و از معلومات پدر در یادگیری قرآن و نهج‌البلاغه بهره فراوان برد.

هنگامی که به فعالیت‌های سیاسی مبادرت ورزید که مادر آن فرزند بود، با ورود به تشکیلات تحت هدایت شهید سعیدی فعالیت‌های سیاسی وی بیشتر شد و پس از شهادت آیت‌ا… سعیدی در سال ۱۳۴۹ به مبارزه و تبلیغ خود شدت بخشید تا اینکه سرانجام در سال ۱۳۵۳ توسط ساواک دستگیر شد.

دبلاغ پس از هجرت امام(ره) به پاریس در سال ۱۳۵۷ به خیل یاران او پیوست و وظایف اندرونی بیت امام(ره) را بر عهده گرفت. وی با عناون خواهر داغ، خواهر زینت احمدی نیلی و خواهر طاهره شناخته می‌شد.

پس از انقلاب اسلامی یکی از موسسان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بود و به عنوان اولین فرمانده سپاه منطقه غرب کشور مسؤلیت سپاه همدان را بر عهده گرفت و در راه ختمت به انقلاب اسلامی و مردم ایران از کوششی دریغ نکرد.

کک مریم، مقدم

همدان پیام: روح انسان به مسائل مختلف اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی و… احتیاج دارد و این نیازمندی بجز از طریق مطالعه و استفاده از منابع تألیف شده توسط بزرگان و اندیشمندان امکان‌پذیر نیست. هفته کتاب بهترین فرصت به منظور اشاعه فرهنگ کتاب و کتابخوانی در جامعه است. جسم انسان به انواع غذاها و میوه‌جات با خواص و ویتامین‌های مفید احتیاج دارد، لذا روح بشر نیز به غذاهای سالم و پرفایده نیازمند است که کتاب این نیاز انسان را برآورده می‌کند.

بر اساس آمارهای موجود در سایت‌های اطلاع‌رسانی تا ابتدای انقلاب اسلامی تنها ۳۰۰ کتابخانه عمومی در سطح کشور وجود داشت. پس از انقلاب تا اوایل دولت نهم این کتابخانه‌ها به یک هزار و ۶۰۰ واحد رسید و از دولت نهم تاکنون یک‌هزار و ۲۰۰ واحد کتابخانه عمومی در سطح کشور ساخته شد که هم‌اکنون ۲ هزار و ۸۰۰ کتابخانه عمومی در کشور داریم. سرانه مطالعه کتاب هم در کشور ما به ۱۹/۵ دقیقه در ۲۴ ساعت رسیده است. از راه رسیدن هفته کتابخوانی امروز فرصتی دست داد تا پای صحبت کارشناسانی بنشینیم که راهکارهایشان می‌تواند کارآمدتر باشد.

طبق استاندارد برای هر ۱۰۰۰ شهروند نیاز به ۸ مترمربع فضای مطالعه است. آمارهای موجود بیانگر این است که استان همدان و بخصوص شهرستان‌های آن از نظر استاندارد با این رقم فاصله زیادی دارد. کمبود

کتاب، تجهیزات، مشکلات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، گرانی کتاب، به‌روز نبودن محتوای برخی کتاب‌ها نیز سبب شده تا حوزه کتاب و کتابخوانی شهرستان‌های استان همدان با مسائلی روبه‌رو باشد. اما در این گزارش بر آن هستیم با واقف بودن به شرایط موجود به ارائه راهکارهای

کارشناسان در مورد سرانه مطالعه در استان بپردازیم.

▲ فاصله تا نقطه مطلوب

در این زمینه معاون سیاسی – امنیتی استاندار همدان معتقد است: سرانه مطالعه و میزان کتابخوانی رشد خوبی داشته است اما تا رسیدن به نقطه مطلوب فاصله دارد.

علیرضا قاسمی‌فرزاد عنوان کرده است: در بحث کتاب در طول سال‌های اخیر اقدامات خوبی در کتابخانه‌های عمومی استان چه در بخش عمومی و چه در شهرستان‌ها صورت گرفته است. از نگاه این مسئول در راستای ایجاد زیرساخت‌های لازم در کتابخانه‌ها، افزایش تعداد کتب و عناوین کتاب‌ها و تبلیغ و ترویج کتاب و نهضت مطالعه مفید اقدامات مطلوبی در سطح استان انجام شده است.

معاون سیاسی – امنیتی استاندار همدان اقدامات انجام شده در حوزه کتاب را کافی ندانست و افزود: در بحث توجه و رویکرد به کتاب باید عمیق‌تر وارد شد تا بتوان این ابزار فرهنگی را بین نوجوانان و جوانان افزایش داده و سرانه مطالعه ارتقا یابد.

وی با اشاره به اینکه کتاب موجب جامعه‌ای برتر و اعتقادی‌تر می‌شود، افزود: به لحاظ کتابخوانی رشد خوبی داشته‌ایم اما تا رسیدن به نقطه هدف فاصله داریم. قاسمی‌فرزاد تأکید کرد: کتاب و کتابخانه باید بیشتر شود تا میزان مطالعه افزایش یابد در حالی که اکنون این میزان کم است و رهبری نیز بر افزایش آن تأکید دارند.

وی با بیان اینکه آموزش و پرورش، صدا و سیما و رسانه‌ها باید در افزایش سرانه مطالعه توجیه شوند، بیان داشت: رویکرد مطالعه در جامعه امروزی باید اصلاح سبک زندگی باشد چرا که بیشتر ناهنجاری‌های امروز ناشی از سبک ناصحیح زندگی است که به رفتارهای

سوء در جامعه منجر می‌شود.

▲ ۱۴ دقیقه مطالعه

مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان همدان، سرانه مطالعه کتاب در استان را ۱۴ دقیقه بیان کرد و گفت: سرانه مطالعه روزنامه ۲۱ دقیقه، نشریات ۴ دقیقه و قرآن کریم و ادعیه در استان ۹ دقیقه است.

وی بیان کرد: در راستای ارتقای مطالعه مفید در استان همدان کتابخانه‌های این استان از ۶۸ کتابخانه

در سال ۹۱ به ۷۸ کتابخانه افزایش یافته و همچنین

زیربنای کتابخانه‌های استان از ۳۳ هزار مترمربع به ۳۶ هزار مترمربع افزایش یافته است.

مدیرکل کتابخانه‌های عمومی استان، سرانه مطالعه کتاب و منابع الکترونیک در استان را ۱۴ دقیقه بیان کرد و افزود: سرانه مطالعه روزنامه ۲۱ دقیقه، نشریات ۳ دقیقه و قرآن کریم و ادعیه در استان ۹ دقیقه است. به اعتقاداستعدادی راماندازی کتابخانه‌های‌سیار در روستاهای زیر هزار و ۵۰۰ نفر از مهمترین برنامه‌های استان است برای افزایش سرانه مطالعه در استان خواهد بود.

▲ یک مرهم برای فقر فرهنگی

معاون مدیرکل کتابخانه‌های عمومی همدان با بیان اینکه بسیاری از ناهنجاری‌ها ریشه در فقر فرهنگی دارد، افزود: ترویج کتاب و کتابخوانی مهمترین مقوله‌ای است که می‌تواند فقر فرهنگی را تسکین دهد. حسن عرفانی‌مقدم طهر با بیان اینکه خیلی از ناهنجاری‌ها در جامعه ریشه در فقر فرهنگی دارد، افزود: ترویج و نهادینه کردن کتاب و کتابخوانی مهمترین مقوله‌ای است که می‌تواند فقر فرهنگی را تسکین دهد.

وی فرهنگ‌سازی را لازمه ارتقای سرانه مطالعه دانست و افزود: دستگاه‌های مرتبط با این مهم می‌تواند با وحدت کلمه در راستای ارتقای گرایش مردم به مطالعه مفید گام بردارند.

معاون مدیرکل کتابخانه‌های عمومی همدان با اشاره به سخنان مقام معظم رهبری مبنی بر اینکه بحث ترویج کتابخوانی مختص به یک دستگاه نیست، گفت: یکی از دلایل اینکه انجمن کتابخانه را با مدیریت

بالاترین مقام در هر شهر در کتابخانه‌ها فعال کردیم، مشارکت و همیاری همه دستگاه‌ها با همراهی متولیان امر به منظور رشد و فراگیری مطالعه است.

وی با تأکید بر اینکه کتاب و کتابخوانی یک رسالت است، ابراز کرد: محور کار اداره کتابخانه‌ها کتاب و کتابخوانی است اما تنها با کار ستادی صرف نمی‌توان کتاب و کتابخوانی را به سرانجام رساند، پس همه باید در این خصوص بسیج شویم.

رئیس اداره کتابخانه‌های عمومی توپسرکان گفت: توسعه هدفمند ایستگاه‌های مطالعه، کتاب و فرهنگ مطالعه را به متن زندگی مردم وارد می‌کنند.

بیات در حاشیه بازدید دانش آموزان از ایستگاه مطالعه شهرداری توپسرکان اظهار داشت:در شرایط کنونی باید با توجه به مؤلفه‌های زندگی اقشار مختلف جامعه، کتاب را به درون اجتماعات مردمی و فضاهای عمومی برد.

وی اضافه کرد: تقویت فرهنگ مطالعه با استفاده از توسعه ایستگاه‌های مطالعه، هر خواننده کتاب را به سفیری برای تبلیغ بیش از پیش مطالعه در میان دیگر افراد جامعه تبدیل می‌کند.

بیات فرهنگ‌سازی در زمینه شیوه استفاده صحیح از ایستگاه‌های مطالعه در میان دانش آموزان را یکی از بهترین راهکارهای تبلیغ چهره به چهره دانست و اظهار داشت: دانش‌آموزان به عنوان نسل آینده‌ساز کشور نباید با فرهنگ صحیح مطالعه مفید و استفاده از خدمات جانبی این حوزه بی‌گانه باشند.

مدیرکل امور اجتماعی استانداری همدان گفت: باید بتوان برای افزایش سرانه مطالعه، عطش و میل مطالعه را در جامعه بالا برد. حسن رضائیا اظهار کرد: در ارائه آمار میزان سرانه مطالعه مشکلی که وجود دارد این است که فضای مجازی را نادیده می‌گیریم در حالی که الان بدون

▲ افزایش مطالعه با ایجاد انگیزه

مدیرکل امور اجتماعی استانداری همدان گفت: باید بتوان برای افزایش سرانه مطالعه، عطش و میل مطالعه را در جامعه بالا برد.

حسن رضائیا اظهار کرد: در ارائه آمار میزان سرانه مطالعه مشکلی که وجود دارد این است که فضای مجازی را نادیده می‌گیریم در حالی که الان بدون

پیام آدین

ضمیمه تحلیلی، اطلاع رسانی، آموزشی

همدانی‌ها فقط ۱۴ دقیقه کتاب می‌خوانند

اغراق فضای مجازی هم کتابخوان و هم اهل مطالعه

زادی دارد.

وی با بیان اینکه باید آمار میزان مطالعه در فضای مجازی را به آمار مطالعه سنتی اضافه کنیم، افزود: امروز اکثر مردم زمان زیادی برای مطالعه کتاب به روش گذشته ندارند و به همین علت به فضای مجازی مراجعه می‌کنند. مدیرکل امور اجتماعی استانداری همدان بیان داشت: در جامعه مشکل کتاب، کتابخانه و گرانی کتاب نداریم بلکه اینها پنهان است.

وی مشکل کنونی مطالعه را وجود نداشتن کتابخوان دانست و گفت: باید بتوانیم برای افزایش سرانه مطالعه عطش و میل مطالعه را در جامعه بالا ببریم.

رضائیا افزود: اکنون کتابخانه مرکزی در یک طرح با تماس تلفنی افراد کتاب مد نظر آنها را در ثر منزل آنها تحویل می‌دهد که شهروندان می‌توانند از این طرح برخوردار شده و میزان مطالعه در جامعه را افزایش دهند.

وی خاطرنشان کرد: مردم آنقدر گرفتار مسائل روزمره هستند که فراموش کرده‌اند اخبار حوزه کتاب را پیگیری و برای به دست آوردن آن از طرح‌های مختلف استفاده کنند.

مدیرکل امور اجتماعی استاندار گفت: ما باید میل به مطالعه کتاب و انگیزه را در مردم افزایش دهیم و این کاری فرهنگی است. وی در پایان اضافه کرد: ایجاد کتابخانه در حاشیه شهر اثرگذار و موجب دسترسی به کتاب می‌شود.

به هر ترتیب می‌توان گفت، جامعه‌ای که کتابخوانی را در راستای کار خویش دقرار دهد سلامت خود را تأمین کرده، آگاهی مردم به سلامت جامعه کمک می‌کند و می‌تواند از بروز بسیاری بیماری‌ها و مشکلات جلوگیری کند. اما متأسفانه آمارها بیانگر این است که سرانه مطالعه در کشورمان پایین است و باید با فرهنگ‌سازی و افزایش امکانات نسل جوان را به این کار مهم فرهنگی تشویق کرد.

ترویج و اشاعه فرهنگ کتابخوانی در جامعه نیازمند ملزومات زیرساختی است چراکه در این صورت رشدی کمی و کیفی در راستای ارتقای سرانه مطالعه مفید

در جامعه رقم می‌خورد امید آنکه این مهم در استان همدان هم با به کارگیری راهکارهای مناسب به نتیجه دستیابد.

پیام آدین

ضمیمه تحلیلی، اطلاع رسانی، آموزشی

■ دکتر شریفیان: افراد اهل مطالعه در جامعه ما قدر نمی‌یابند

همدان پیام: ارزش واقعی کتاب در جامعه ما ناشناخته است، معمولاً در جامعه ما افرادی به کتابخانه مراجعه می‌کنند که اغلب دانشجوی، پژوهشگر و خلاصه اهل علم و دانش هستند. با این حال تجربه نشان می‌دهد برای بیشتر افسراد کتابخوان، کتاب جنبه سرگرمی دارد. به همین دلیل آنها از رمان‌ها بویژه رمان‌های عاشقانه استقبال گسترده‌ای می‌کنند و به دنبال رمان و داستان هستند. برای بیشتر افرادی که برای امانت گرفتن کتاب به کتابخانه مراجعه می‌کنند اسم نویسنده‌ها، محتوای کتاب و… مهم نیست چون آن‌ها اصولاً اسم نویسنده برایشان فرقی نمی‌کند و سبک نویسنده‌های خوب را نمی‌شناسند. منظور این است که همه افراد کتابخوان به طور هدفمند و با برنامه مطالعه نمی‌کنند.

برخی کارشناسان یکی از مهمترین عامل پایین بودن آمار مطالعه را در ایران جانیفتادن فرهنگ مطالعه در سطح جامعه می‌دانند و کتابخوانی نیاز به فرهنگ‌سازی دارد که در یک روند طولانی‌مدت امکان چنین کاری وجود دارد و با یک روز و دو روز نمی‌توان جامعه را در این زمینه متحول و کتابخوان کرد.

در پایین بودن آمار مطالعه، مخاطب کمترین نقش را دارد، مخاطب ایرانی به نویسندگان کتاب اعتماد لازم را ندارد. چون بسیاری از کتاب‌های نویسندگان ایرانی کیی‌پردازی و تکرار است و به راحتی می‌توان متوجه تشد که نویسنده برای نگارش کتاب زحمتی نکشیده و یک مسیر پژوهشی مشخصی را طی نکرده است. به همین دلیل مخاطب رغبتی برای مطالعه کتاب او ندارد. البته این مشکل فقط به نویسنده بر نمی‌گردد.

در ایران فقط ۴–۳ نویسنده هستند که از راه نوشتن ارتزاق می‌کنند و بقیه مجبورند شغل دیگری در کنار نوشتن داشته باشند. در حالی که در بسیاری از کشورهای دنیا که کتاب در آن جا جایگاه برجسته‌ای دارد، ناشران و متولیان فرهنگی آن جامعه هزینه بسیاری را برای نوشتن کتاب صرف می‌کنند.

▲ وضعیت نامطلوب مطالعه

یک استاد دانشگاه در گفتگو با همدان‌پیام در مورد وضعیت مطالعه در جامعه گفت: در سال‌های اخیر هیچ‌گونه تغییری در رابطه با نرخ مطالعه در ایران گزارش نشده است و این به معنای آن است که سرانه مطالعه در ایران به نسبت کشورهای همسایه حتی کشورهایی مانند عراق و افغانستان که درگیر جنگ داخلی هستند پایین‌تر است.

دکتر مهدی شریفیان در مورد اینکه سرانه مطالعه را ۷۵ دقیقه اعلام کرده‌اند، گفت: به نظر می‌رسد این نوع آمارها مبنای علمی ندارد و به لحاظ اقتصادی بین شرایط اقتصادی و سرانه مطالعه ارتباط وجود دارد.

بنابراین از آنجا که وضعیت اقتصادی در ایران به

دکتر مهدی شریفیان

لحاظ معیشتی در بین قالب مردم مشکلات زیادی را ایجاد کرده است و این مشکلات همچنان در حال افزایش هست به نظر می‌رسد این آمار و ارقام خیلی نمی‌تواند طبیعی باشد اما اگر شاخصه‌های اقتصادی بهبود پیدا می‌کرد شاید این آمار را تا حدودی قبول کرد.

البته قسری که نوعاً با کتاب سروکار دارند، اغلب هم ناچار هستند به خاطر اینکه واحد پاس کنند کتاب بخوانند که اکثراً اینها را دانشجویان شامل می‌شوند که این موارد خیلی مبنای نرخ مطالعه در کشور نیست. معمولاً توده‌های مردم کارشان به شکل رسمی مطالعه و پاس کردن واحد نیست به حسب دانش‌افزایی و ارتقای سطح آموزش کتاب می‌خوانند. که در ایران متأسفانه این روند وضعیت مطلوبی ندارد و ظاهر شرایط حاضر هم کمکی به بهبود این شرایط نکرده است.

این عضو هیأت علمی دانشگاه بولی‌سینا در خصوص تأثیر مشکلات اقتصادی در تهیه کتاب هم اینکهونه اظهار نظر کرد: در حال حاضر در بازار یک کتاب در سطح خیلی پایین را زیر ۱۵ هزار تومان پیدا نمی‌کنید از طرفی سختگیری کتابخانه‌ها هم همچنان ادامه دارد مردم به لحاظ اینکه نمی‌توانند کتاب تهیه کنند، بودجه خرید کتاب هم ندارد.

▲ بی‌اهمیتی به کتاب

وی به انگیزه کم مردم به مطالعه کتاب اشاره کرد و گفت: علت این بی‌انگیزه بودن این است که در جامعه ما کسانی که اهل مطالعه هستند در سطر نمی‌نشینند و قدر نمی‌یابند چون هر بهبودی در شرایط کتابخوانی به موقعیت افراد در جامعه هم باز می‌گردد.

آمریکایی‌ها یک ضرب‌المثل دارند، می‌گویند که ناتوانان درس می‌خوانند و توانمندان عمل می‌کنند. ظاهر این موضوع در جامعه ما هم مصداق پیدا کرده است به این معنا که مطالعه کردن یک ارزش نیست تا زمانی که چیزی ارزش نشود و در اجتماع به عنوان یک ارزش فرهنگی به آن توجه نشود مردم با آن اقبالی نخواهند داشت.

▲ اهل مطالعه‌ها بدون جایگاه

در حال حاضر وضعیت فرهنگی و مطالعه در کتابخوانی و روزنامه‌خوانی در کشور ما به این مصیبت گرفتار شده که در مجمع افراد بافرهنگ و با مطالعه چندان جایگاه اجتماعی قابل دفاعی ندارند به همین جهت این موضوع علاوه بر مشکلات اقتصادی کمک کرده که وضعیت مطالعه وضعیت مطلوبی نباشد.

این استاد دانشگاه در پاسخ به این سؤال که آیا فرهنگ مطالعه در جامعه ما جا افتاده است گفت: پدران و مادران می‌توانند در مناسبت‌های مختلف در هدایایی که می‌خواهد به فرزندش می‌دهند کتاب را در اولویت داشته باشند.

در اجتماع هم نمی‌توان از نقش مدارس و دانشگاه‌ها

غافل بود از سوی دیگر صدا و سیما، مطبوعات علی‌رغم همه محدودیت‌هایی که ممکن است وجود داشته باشد با تبلیغ‌های مناسب می‌توانند در ترویج فرهنگ مطالعه

جایگاه مطالعه از نگاه اساتید دانشگاه

■ دکتر عطایی: محدودیت‌های سلیقه‌ای در ارشاد

دکتر امیر عطایی

▲ مطالعه زیننده جامعه

دکتر عبادا، عطایی یکی دیگر از اساتید دانشگاه نیز در این‌باره به خبرنگار ما گفت: متأسفانه بر اساس آمارهایی که از سوی مراکز فرهنگی مانند وزارت ارشاد و سازمان‌هایی که مأمور بررسی اطلاعات اعلام می‌شود چندان نرم‌های زیننده جامعه اسلامی ما نیست حتی این میزان و با احتساب سرانه مطالعه دانشجویان و دانش‌آموزانی که در حال تحصیل هستند عنوان می‌شود.

در حالی که مطالعه علاوه بر شرایطی که دانش‌آموزان و دانشجویان دارند باید به صورت خودجوش و با علاقه‌مندی توسط عموم مردم باشد که با این روند حتی میزان سرانه از میزانی که بعضاً اعلام می‌شود هم پایین‌تر است.

عطایی دلیل بی‌توجهی به مطالعه کتاب را اینکهونه عنوان کرد: زمانی که در اساس اعتقادات و دیات ما توجه به علم و دانش در اولویت اول برای همه انسان‌ها قرار می‌گیرد از این‌ نظر بی‌توجهی به مطالعه زیننده جامعه ما نیست سابقه فرهنگی و تمدنی جامعه ما هم به شکلی در گذشته شکوفا بود که هنوز هم شخصیت‌های علمی گذشته ما در اوج سکان علم و دانش جهان می‌درخشند با توجه به این پیشینه تاریخی و تمدنی انتظار از جامعه ما بیش از این خواهد بود.

به اعتقاد این استاد دانشگاه شرایط اقتصادی در تهیه کتاب چندان مؤثر نیست و این بی‌توجهی به کتاب بیشتر جنبه فرهنگی دارد البته ممکن است وضعیت اقتصادی در جامعه‌ای نامناسب باشد و از طرفی مردم مشغله ذهنی زیادی داشته باشند که این امر باعث شود که به مباحث کتاب و کتابخوانی توجه چندان نداشته باشند.

▲ شهرداران و ایجاد زمینه مطالعه کتاب

در پارک‌ها

توجه به مباحث فرهنگی یکی از وظایفی است که در زمره وظایف ذاتی شهرداری‌ها قرار دارد البته ما شهرداری‌ها را تنها متولی ساخت و ساز و زیباسازی شهرها می‌دانیم و این بخشی از وظایف شهرداری‌ها است که متأسفانه برای شهرداری‌ها اصل شده است.

در حالی که در ساخت پارک‌ها بیشتر به ایجاد مراکز تفریحی و توریستی توجه می‌شود اما امکان مطالعه کتاب در این مراکز ایجاد نشده است با دایر کردن کتابخانه در مکان‌ها افراد به جایی فقط بنشینند و تنها به درختان نگاه می‌کنند می‌توانند به مطالعه کتاب هم بپردازند.

در مورد کج‌سلیقگی‌های موجود در انتشار کتاب گفت: قوی که رئیس‌جمهور داند این است که در واقع شوروا و انجمن‌های صنفی را فعال کنند و کار را به کسانی بسپرنند که کار را دارند انجام می‌دهند یعنی نشر.

اکرم چهاردولی

کتابداری یعنی خدمت به جامعه

کعبه قاطمه عظیمی مجذوب

همدان پیام: تاریخ تمدن بشر شاهد سه پدیده دگرگون کننده و شگرف در طول تاریخ بوده است. این پدیده‌ها تأثیر عظیمی بر شکل‌گیری فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف در جهان داشته است. اختراع خط یکی از این موارد بود که به وسیله آن انسان توانست دانش و تجارب خود را به صورت مکتوب و مستند ثبت کند و با انتقال آن به نسل‌های دیگر موجب استمرار تمدن و فرهنگ بشری شود.

این ابداع شگفت بشری سبب شد تا نخستین کتابخانه‌های الوج گلی، سنگی، طومارهای پاپیروس و کتاب‌های پوستی به وجود آید. و به مرور زمان شکل‌گیری چنین کتابخانه‌هایی موجب شد تا کتابداری به مفهوم عام آن به وجود آید یعنی حرفه‌ای که مسئولیت حفظ و نگهداری میراث مکتوب و مضبوط بشری را برعهده دارد.

از اواخر قرن نوزدهم توجه به گسترش آموزش و حرکت‌های اجتماعی در زمینه‌های مختلف، کتابخانه و کتابداری نیز دچار تحول شد و به تدریج راه خود را به منزله یک علم هموار در مسیر تغییر تحولات با ایجاد آموزش‌های رسمی در دانشگاه‌ها و به تدریج جایگاه واقعی این رشته شکل گرفت.

کتابداری دانشی است که کارکردهای ویژه گردآوری، سازماندهی و اشاعه دانش را با اعمال روش‌های مدیریت برعهده دارد. کتابخانه نیز نهادی اجتماعی است که با ذخیره‌سازی، حفاظت و اشاعه پیشینه مکتوب دیداری و شنیداری و الکترونیکی با استفاده از خدمات کارکنان آموزش‌دیده در خدمت تعلیم و تربیت و توسعه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و علمی است.

با بیان این تعاریف می‌توان گفت، مهم‌ترین فلسفه کتابداری و کتابدار خدمت به جامعه و انسانیت است که شاید بتوان با تعمیم این فلسفه در جوامع الهی و دینی، به ویژه جوامع اسلامی، فلسفه‌ای جامع‌تر برای کتابداری در نظر گرفت. بدین معنا که کتابداری با ارائه خدمات به جامعه و انسان‌ها در واقع به نحوی در خدمت خلق است و برای رضای خداوند خدمات خود را به بهترین نحو و با استفاده از اصول مدون انجام می‌دهد با این دیدگاه می‌توان فلسفه زلال و الهی برای کتابداری در نظر گرفت.

کمک به آموزش و پرورش، کمک به توسعه اجتماعی، فرهنگی، علمی، تغییر و توسعه ارزش‌ها، گسترش آزادی و حق دانستن، ایجاد سرگرمی‌های سالم اجتماعی که در مجموعه به روند معنوی جامعه کمک می‌کند، گسترش اخلاق در سطح جامعه، گسترش عادت مطالعه از عمده‌ترین کارکردها و مسئولیت‌های اجتماعی کتابخانه‌ها به حساب می‌آیند که گسترش عادت مطالعه در کتابخانه‌های عمومی از اولویت بیشتری برخوردار است که توسعه کمی و کیفی کتابخانه‌هایی که در سطح گسترده‌ای از جامعه در ارتباط است مثل کتابخانه‌های عمومی و آموزشگاهی، توسعه عادت مطالعه از طریق وسایل ارتباط جمعی چون رادیو و تلویزیون، برگزاری نمایشگاه‌ها و مناسبت‌های مختلفی چون هفته‌ی کتاب و کتابخوانی و یا برگزاری مسابقات کتابخوانی موجب توسعه ارزش دانایی در سطح جامعه از طریق مطالعه خواهد شد. این فرصت‌ها می‌تواند به بالا رفتن ارزش‌های مادی و معنوی با اشاعه فرهنگ مطالعه در فراگیرترین نهاد اجتماعی یعنی خانواده کمک کند.

با از راه رسیدن هفته کتابخوانی، فرصتی پیش آمد تا به بررسی وضعیت کتابخانه‌ها و کتابداران شهرستان کبودرآهنگ از جنبه‌های مختلف بپردازیم.

کبودرآهنگ با بیش از ۱۵۰ هزار نفر جمعیت دارای ۸ باب کتابخانه عمومی، کتابخانه‌های دانشگاهی، کتابخانه‌های آموزشگاهی، کتابخانه‌های تخصصی است که هر کدام در حوزه‌های مختلف فعالیت می‌کنند از نظر استاندارد‌ها به ازای هر ۱۰۰ نفر جمعیت باید ۱/۴۸ مترمربع مساحت کتابخانه‌ها باشد که در این شهرستان این میانگین پایین‌تر از سرانه استانی و کشوری است.

و از لحاظ تعداد عناوین و مجلد کتاب‌های موجود در کتابخانه‌ها، کتابخانه‌های عمومی با بیش از ۷۷ هزار و ۵۰۶ جلد کتاب، کتابخانه‌های دانشگاهی پیام‌نور با بیش از ۱۰ هزار و ۲۷۶ جلد کتاب، دانشگاه آزاد با بیش از هزار و ۵۰۰ عنوان کتاب، کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد شهرستان با بیش از ۵ هزار جلد کتاب، کانون پرورش فکری کودکان با بیش از ۱۲ هزار جلد و کتابخانه تخصصی شبکه بهداشت درمان شهرستان با بیش از ۷۰۰ جلد کتاب تخصصی در رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی و کتابخانه آموزشگاهی پژوهش سرای (کتابخانه ۹ دی) با بیش از ۱۵ هزار جلد کتاب از لحاظ میزان مجلدهای کتاب بالاتر از میانگین کشور و استانی قرار دارد و رتبه خوبی را به خود اختصاص داده است.

کتابخانه‌های عمومی شهرستان در زمینه‌های مختلف برای گسترش عادت مطالعه فعالیت‌های چون برگزاری مسابقات کتابخوانی، ایجاد مراکز اطلاع‌رسانی و خدمات الکترونیکی، ایجاد بخش‌های کودکان و نوجوانان، اجرای طرح کتاب من که تاکنون بیش از ۱۷۰۰ جلد کتاب با این طرح برای کتابخانه‌ها تهیه گردیده است.

رئیس کتابخانه‌های عمومی کبودرآهنگ ضمن بیان این مطالب افزود: با تخصیص اعتبارات مربوطه برای احداث ۲ باب کتابخانه عمومی از نظر مسافت به استانداردهای کشور نزدیک شوم.

سید جواد معینی چنین اظهار داشت: از ۲۵ آبان‌ماه تا ۲ آذرماه که بیست و یکمین دوره هفته کتاب است کبودرآهنگ نیز همزمان با این هفته عضویت رایگان، برگزاری و برپایی نمایشگاه کتاب، برگزاری مسابقات کتابخوانی، فعالیت‌های فرهنگی گسترده‌ای را خواهیم داشت.

وی همچنین خاطرنشان ساخت: تعداد اعضای کتابخانه‌های عمومی شهرستان بیش از ۵ هزار و ۱۰۱ نفر است که سرانه شهرستان در این خصوص که مهم‌ترین شاخص نهادهای کتابخانه‌ای محسوب می‌شود ۲/۵ درصد جمعیت شهرستان است که رتبه دوم استان را دارد و بالاتر از میانگین کشوری و استانی است که بیش از ۹ کتابدار متخصص و غیرمتخصص در این کتابخانه‌ها به ارائه خدمات اشاعه و گسترش اطلاعات و فناوری می‌پردازند.

قشرهای مختلف مردمی می گویند:

مطالعه فدای کار روزمره

کعبه اعظم اسلامی خواه

همنان پیام: عادت به مطالعه کتاب یک امر اکتسابی است و مهم‌ترین عاملی که در فرد ایجاد عادت به مطالعه می‌کند همان تأثیرات خانواده است. به طوری که تشویق کودک به مطالعه به صورت زبانی، در بعضی موارد، حتی یک عامل بازدارنده کودک از مطالعه خواهد بود. اما وقتی کودک در منزل و اطرافیان خود مطالعه را به صورت عملی و روزانه مشاهده کرده باشد تأثیر مستقیم بر گرایش کودک به مطالعه خواهد داشت.

از طرفی توسعه شبکه ارتباطی اینترنت، مخاطب و علاقه‌مندان به مطالعه و تحقیق را

▲ قیمت بالای کتاب‌ها

مریم دباغ ۲۴ ساله، لیسانس محیط زیست، از بالا بودن قیمت کتاب‌ها گلایه‌مند است و دلیل کمتر کتاب خواندنش را مشغله زیاد می‌داند.

او می‌گوید: من شغلم را مدیون مطالعه هستم اما این روزها به دلیل مشغله‌ام نمی‌توانم مطالعه آزاد داشته باشم.

دباغ در روز ساعت‌ها، در اینترنت به دنبال مطالب مورد نظرش می‌گردد. وی لذت کتاب خواندن را بسیار متفاوت از مطالعه در اینترنت می‌داند و می‌گوید: درست است اطلاعاتی که لازم دارم را در اینترنت می‌یابم ولی سوادی که با خواندن کتاب به دست می‌آید در مطالعات اینترنتی نمی‌توان یافت.

زهرالهی ۳۰ ساله، کارشناس ارشد تاریخ می‌گوید: در یک سال اخیر هر ماه نهایتاً توانسته‌ام پنج جلد کتاب حدودا ۱۰۰ صفحه‌ای بخوانم اما تا قبل از این در ماه بیش از ۱۰ کتاب می‌خواندم.

وی اغلب کتاب‌های تاریخی، هنری و روانشناسی می‌خواند. اما دلیل کمتر از نصف شدن مطالعه‌اش را خواندن منابع دکترا عنوان می‌کند. او می‌گوید: هر ساله به نمایشگاه کتاب می‌رقم و تعداد زیادی کتاب خریداری می‌کردم. اما در حال حاضر هر چه پول دارم باید بابت کتاب‌های منابع کنکور دکترا بپردازم و حتی به لحاظ مالی کم هم می‌آورم. به همین دلیل کار پاره‌وقت انجام می‌دهم. اما همین کار پاره‌وقت هم دلیل دیگری شده تا مطالعه آزادم کمتر شود.

وی تغییر نوع فکر و رسیدن به مدارج بالای تحصیلاتی را مدیون مطالعات آزادش می‌داند. الهی می‌گوید: هرچه بیشتر مطالعه می‌کنم تأثیر مستقیم و غیر مستقیمش را در زندگی، ملموس‌تر احساس می‌کنم و لذت بیشتریفتم و به اختیار داشتن فرصت‌های بیشتر در زندگی را بیشتر حس می‌کنم. الهی، دلیل مطالعه‌اش را به مطالعه بیشتر از عادت و لذت بیشتر دانستن عنوان می‌کند و می‌گوید: امر کتاب خواندن خود به تنهایی یک کار لذتبخش است که این عادت را از طریق خانواده و اطرافیان به‌دست آورده‌ام؛ چراکه از وقتی به یاد می‌آورم اطرافیان من اهل مطالعه و دارای کتابخانه بوده‌اند.

محمد زارعی کارشناس حقوق، ۳۹ ساله هم می‌گوید: کتاب‌های عارفانه، فلسفی و دینی جزو علایق خاص من هستند. اما متأسفانه مشغله کاری اجازه مطالعه به من نمی‌دهد. هرچند که روزانه ساعت‌های زیادی در اینترنت وقت صرف خواندن خبرها

ضمیمه تحلیلی، اطلاع رسانی، آموزشی

ضمیمه تحلیلی، اطلاع رسانی، آموزشی

ضمیمه تحلیلی، اطلاع رسانی، آموزشی

ضمیمه تحلیلی، اطلاع رسانی، آموزشی

از کتاب بی‌نیاز نکرده است. کتاب و انتشار کتاب همچنان بر حضور و ایفای نقش جدی خود تأکید می‌ورزد. به همین دلیل برای فرهنگسازی کتابخوانی در جامعه باید بیش از پیش تلاش کرد.

گسترش فرهنگ کتابخوانی، فهم افزون‌تر و آشنایی با پیشرفت‌ها و تغییرات، بی‌تردید به نفع جامعه خواهد بود؛ چراکه اداره یک جامعه اهل مطالعه و فهیم و با فرهنگ، راحت‌تر از اداره جامعه‌ای است که از علم فاصله دارد. پس نباید به پهنانه‌های مختلف در مسیر تألیف و نشر کتاب و صنعت چاپ و ترویج فرهنگ کتابخوانی در جامعه خلل و مانع ایجاد کرد.

در تهیه گزارش مردمی به افراد زیادی برمی‌خوردیم که به نبودن کتاب‌های تخصصی

▲ کتابخوانی بی فایده!

مهین تاجری ۳۰ ساله، فوق دیپلم مدیریت صنعتی و خانه‌دار هم می‌گوید: همه تالشم این است که دو فرزند دختر و پسرم ۱۲ و ۱۴ ساله هستند علاقه‌مند به کتاب باشند ولی آنها برای به دست آوردن هر اطلاعاتی از اینترنت استفاده می‌کنند که این مرا نگران می‌کند.

مطالعه این مادر در حد کتاب‌های آشپزی، گوناگون و بعضی مطالب پزشکی و طب سنتی است. اما به همسرش که همسن خودش و دارای مدرک فوق دیپلم معماری و شغل آزاد است اشاره می‌کند که علاقه‌ای به خواندن کتاب ندارد و تا حدود زیادی به او هم اجازه خواندن کتابهای روانشناسی و کتاب‌های مربوط به روابط گوناگون را نمی‌دهد. وی می‌گوید: به ندرت پیش می‌آید که چنین کتاب‌هایی بخوانم اما وقتی بخوانم به صورت پنهانی است.

دختر وی ۱۲ ساله است و مطالعه کتاب‌های مربوط به بازی شطرنج را می‌پسندد و می‌گوید: فعلاً خواندن کتاب‌های دیگر به درد نمی‌خورد. من کتاب‌هایی می‌خوانم که بتوانم از آنها استفاده کنم.

سبب در پاسخ به سوآلات دیگر گفت: در مدرسه کتاب‌های زیادی می‌خوانم و چون شطرنج هم بازی می‌کنم دیگر فرصتی برایم باقی نمی‌ماند. ولی در تابستان مجبورم هفته‌ای یک کتاب بخوانم اما گاهی اوقات اگر کتاب برایم جالب باشد در یک روز آن را می‌خوانم.

مین حسنی دانش‌آموز سوم راهنمایی در مدرسه علامه حلی می‌گوید در اتاق پذیرایی یک کتابخانه مشترک با پدرم دارم که تمام تالشم این است که تعداد کتاب‌های من از کتاب‌های پدرم بیشتر باشد. او می‌گوید: پدر من دانشجوی تخصص داخلی است و کتاب‌های پزشکی زیادی دارد. اما من تا جایی که متوجه شوم آنها را می‌خوانم.

این دانش‌آموز ۱۴ ساله می‌گوید: تمام کتاب‌هایم را خوانده‌ام و تا وقتی کتاب را نخوانم داخل کتابخانه نمی‌گذارم. گاهی پیش می‌آید که از بی کتابی کتاب‌هایم را چند بار می‌خوانم. او به مادرش معترض است و از قول‌های متعدد مادرش جهت خرید کتاب برای او گلایه می‌کند که گاهی او را تا ده روز بدون کتاب می‌گذارد و او مجبور می‌شود کتاب‌های قبلی را دوره کند.

حسنی می‌گوید: کتاب همه زندگی من است.

متعدد معترض بودند و اگر هم به نحوی بتوانند به سختی به آنها دست یابند قیمت‌های سرسام‌آور، توان خرید را از آنها می‌گیرد.

اغلب کتابخوان‌ها یا پدر و مادرهایی که برای فرزندانشان کتاب خریداری می‌کنند از قیمت بالای کتاب‌ها و کیفیت پایین تألیفات داخلی صحبت می‌کردند و می‌خواستند تا تدابیری اندیشیده و در کنار فرهنگ‌سازی کتابخوانی به قیمت‌ها نیز توجه ویژه نشان داده شود.

اما نکته قابل توجه اینکه دهها نفری که مورد مصاحبه قرار گرفتند اهل مطالعه آزاد نبودند. بنابراین از همان دقایق ابتدایی، مصاحبه با آنها به پایان می‌رسید.

▲ مطالعه پایین توان کاری پایین

مهناز نیکو ۳۲ ساله دارای مدرک لیسانس نقاشی می‌گوید: مطالعات من حول هنر، تاریخ هنر و روایات اجتماعی و موفقیت است. اما در اینترنت دنبال مطالب پزشکی، طب سنتی و بعضی مطالب دیگر به صورت پراکنده هستم. نیکو از قیمت بالای کتاب‌ها در ۲ سال اخیر ناراحت است و می‌گوید: تا قبل از کران شدن کاغذ و کتاب، حداقل ماهی یک کتاب خریداری می‌کردم و موارد زیادی هم از کتابخانه‌ها امانت می‌گرفتم و مطالعه می‌کردم و گاهی برای نوشتن مقاله‌ای باید پیش از ۱۰ کتاب در یکی دو ماه مطالعه می‌کردم. اما در حال حاضر توان مالی خرید کتاب ندارم و به اندازه چشمگیری از کتاب فاصله گرفته‌ام هرچند که شغل من فرهنگی است و اگر مطالعاتم را می‌خوانم برای پیشرفت لازم می‌داند و می‌گوید: افراد موفق، دارای مطالعات زیادی هستند. هر قدر خود را از مطالعه و بیشتر دانستن دور کنیم به همان میزان خود را از موفقیت و پیشرفت دور کرده‌ایم.

این نقاش لذت مطالعه کتاب و اینترنت را یکسان نمی‌داند ولی هر ۲ را لازم می‌داند و دسترسی آسان و سریع به مطالب مورد نظر را یکی از محاسن اینترنت عنوان می‌کند. او می‌گوید: همیشه سؤال‌هایی در ذهن بس عنوان‌های مختلف پیش می‌آید که قبلاً خیلی از آنها بی‌پاسخ می‌ماند تا روزی که در کتابی، مقاله‌ای یا برنامه‌ای به آن برخورد کنیم و پاسخش را به نحوی دریافت کنیم. اما امروزه به برکت اینترنت همان لحظه مطلب مورد نظر را جستجو می‌کنیم و به پاسختمان می‌رسیم که خود در نوع خود بی‌نظیر است و بحث کم‌هزینه بودن آن هم از دیگر محاسن مطالعه در اینترنت است.

نیکو می‌گوید: خرید کتاب سخت شده زیرا قیمت‌هایشان سرسام‌آور بالا رفته است، اما این دلیل نشده تا اینترنت جای کتاب را بگیرد. وی ادامه می‌دهد من آنقدر در منزل کتاب دارم که در کتابخانه‌ام جایی نیست و مجبور شده‌ام آنها را داخل کارتن بگذارم. اما آنها کتاب‌های قدیمی و بعضاً کلکسیونی هستند. آنها بخشی از کتاب‌هایی است که خانواده‌ام از قبل از انقلاب تا چند سال پیش خریداری و مطالعه کرده‌ایم و کتاب‌های جدید به نسبت آنها کمتر در کتابخانه‌ام وجود دارد.

نمایشگاه کتاب همدان در یک نگاه

همدان پیام: همزمان با هفته کتاب، هشتمین نمایشگاه سراسری کتاب همدان با حضور چشمگیر ناشران کشوری و استانی در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی همدان آغاز به کار کرد.

این نمایشگاه به مدت ۶ روز و تا سوم آذرماه پذیرای علاقه‌مندان خواهد بود و در ۳ سالن لوند، همگمانه و این سینا و در ۱۹۱ غرفه با مشارکت دستگاه‌های فرهنگی استان برپا شده است. توجه به رویکرد فرهنگی و مذهبی، ایثار، شهادت و محرم، کودک و نوجوان و تلاش در راستای گسترش فرهنگ کتابخوانی و برگزاری نمایشگاه از ویژگی‌های هشتمین نمایشگاه بزرگ کتاب همدان است که در زمینه‌های تخصصی سرای اهل قلم، ایثار و شهادت، انتشارات حوزه امام(ره)، کتابخانه‌های مساجد و پیامبر اعظم(ص) آخرین انتشارات کتب را به علاقه‌مندان ارائه کرده است.

هشتمین نمایشگاه بزرگ کتاب همدان با حضور ۴۰۰ ناشر برتر کشوری در حالی در همدان برپا شده که در این نمایشگاه ۳۲ هزار عنوان کتاب با ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار جلد با ۴۰ درصد تخفیف عرضه شده که از ۲۸ آبان‌ماه تا سوم آذر در ۲ نوبت صبح و بعدازظهر آماده پذیرایی از علاقه‌مندان است. انتشارات هانی، چنار، شهر دانا، فراگیر همگمانه، روزاندیش، نازلی، برکت کوثر، دانشگاه بوعلی‌سینا، سپهر دانش، پوپک نقره‌ای، تدین، راین، فراگیران سینا، طلا، امیل، یوکا و اندیشه فیروز ناشران همدانی حاضر در این نمایشگاه هستند که بیش از هزار و ۷۷۸ عنوان کتاب از ناشران استان همدان شرکت می‌کنند.

در این نمایشگاه ۶ روزه اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، کانون‌های مساجد، سازمان تبلیغات اسلامی استان، کانون پرورشی و فکری کودکان و نوجوانان، امور کتابخانه‌ها مرکز اسناد و کتابخانه‌های ملی غرب کشور و دیگر نهادهای فرهنگی همکاری نزدیکی داشته‌اند. این نمایشگاه با هدف ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی و اطلاع‌رسانی به مردم از جدیدترین کتاب‌های منتشر شده، برگزار شده است. به منظور ارائه تسهیلات به علاقه‌مندان تلاش شد تا کتب حاضر در نمایشگاه با تخفیف ۳۰ درصدی در مراجعه‌کنندگان عرضه شود. برخورداری از آثار تجسمی با موضوع محرم، ارائه آثار امام(ره) و مقام معظم رهبری، ارائه آثاری با موضوع ایثار و شهادت، برپایی غرفه کودک و نوجوان و برپایی غرفه ویژه دستگاه‌های فرهنگی از برنامه‌های جنبی این نمایشگاه است. مراسم نکوداشت پیشکسوتان عرصه فرهنگ و ادب در حاشیه نمایشگاه سراسری کتاب برگزار می‌شود.

با توجه به برپایی همزمان نمایشگاه بزرگ کتاب با ایام محرم و تاسوعا و عاشورای حسینی، توجه به رویکرد فرهنگی و مذهبی از برنامه‌های نمایشگاه است. در این نمایشگاه غرفه‌ای با موضوع پیامبر اعظم(ص) برگزار شد گفتنی است توجه به موضوع ایثار، شهادت، محرم و پیامبر اعظم در این نمایشگاه مد نظر قرار گرفته است. غرفه کتاب کودک در نمایشگاه سراسری کتاب همدان هم برپا شده است. در هفته کتاب از اعضای کودک و نوجوانی که بیشترین میزان مطالعه را دارند، تجلیل می‌شود.

گفتنی است، از ۲۸ آبان‌ماه کتاب "آخرین تکه نان" به نویسندگی ضرابی‌زاده توسط کودکان نقد شد این برنامه ساعت ۱۵ تا ۱۷ در نمایشگاه برگزار شد.

▲ گشایش نمایشگاه بزرگ کتاب در کبودرآهنگ

نمایشگاه و فروشگاه بزرگ کتاب به مناسبت هفته کتاب در شهر کبودرآهنگ گشایش یافت. در این نمایشگاه و فروشگاه کتاب که در محل دائمی نمایشگاه‌های اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان برگزار می‌شود، بیش از ۸ هزار جلد کتاب با ۲ هزار و ۴۰۰ عنوان علمی، ادبی، فرهنگی، ورزشی و تربیتی به مدت یک هفته در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. در این نمایشگاه همه کتاب‌ها با ۳۰ درصد تخفیف به خریداران عرضه می‌شود.

▲ نمایشگاه کتاب در نهاوند برپا می‌شود

به مناسبت هفته کتاب جمهوری اسلامی و به منظور تقویت بنیان فرهنگی و... نمایشگاه کتابی در مجتمع فرهنگی و هنری امام خمینی(ره) عرصه کتابخوانی، تجلیل از برندگان مسابقات و برگزاری مسابقات آنلاین را از جمله برنامه‌های هفته کتاب در شهرستان است. گفتنی است، ۳ کتابخانه عمومی شهر اسداباد آجین و روستای چنارعلیا دارای ۲ هزار و ۳۰۰ عضو با ۲۷ هزار جلد کتاب هستند.